

KRAIST, EZIOMUME ANYI

Ndi Rom 2:17-29; 3:1-31; 9:30-33

IHEQMUMU 382

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Onye kwe-kwa-ra na Ya, agagh-ebe ka ihere me ya n’iru”
(Ndi Rom 9:33).

Ibụ Onye Dị Mma

Otù nime ihe mbụ nwata naamụta bụ na ya kwesiri ime omume oma. Nwa amuru ọhụ naamụta ngwangwa ihe ọ pütara mgbe nne ya fufere isi wee sị, “É-è, É-è.” Tụpụ nwata amalite ijé ụlqakwụkwo, ọ naanụ ọtụtụ mgbe ka anaagwa ya okwu ndị: “Bürü ezi nwanwoke” maqbụ “Bürü ezi nwanwanyi.” N’ulqakwụkwo nwata naamụta na ya kwesiri ibụ ezi nwa ka ọ wee nweta iruoma nke ndinkuzi na ụmụntà ibe ya. Ụfodụ ụmụntà naagbalisjike ime ihe niile achọrọ n’aka ha n’ihı na ha chọrọ ka ahụ ha n’anya, ha chọkwara ime ihe náatọ ndịozọ ụtọ. Ụmụntà ndịozọ naachọ náánị ụzọ nke aka ha, násị kwa na ha agaghị adị mma. Ọtụtụ mgbe ịgba mgba naadị ná ndụ nwata ịrọrọ ime ihe ziriezi maqbụ ihe náezighiezi.

Mmehie Nime Obi

Mgbe amuru nwata ọ dị mkpuru mmehie dị n’obi ya n’ihı mmehie mbụ ahụ emere n’Ogige Iden. Ekwensu nwara nwoke na nwanyị mbụ ka ha nupuru Chineke isi. N’ihı na ha kwenyere ọnwụnwa ahụ, mmehie bara n’obi ha wee si otú a naaga si n’ogbo rue ogbo. Ka nwata naetolite, otú a ka mkpuru ahụ naeto kwa. Ka oge naaga, ihe ahụ bụ náánị mkpuru gaaghị mkporogwu nke mmehie, osisi nke mmehie, na mkpuru dị icheiche nke mmehie. Ọ bughị náánị ụfodụ mmadụ ka nke a naeme kama mmadụ niile. “N’ihı na madu nile emehiewo, ha adigh-eru kwa otuto Chineke.” Mmehie niile ahụ nwere ike dị ntà. Enwere ike izobe ha rue na mmadụ apughị iħħuta ha, ma Chineke naahúzu. Mgbe ọ bụla mmehie dị n’obi, mmadụ apughị ime ihe gaatọ Chineke ezi ụtọ.

Iħun’anya Nke Chineke

Onyenweanyị hūru onye ọ bụla n’anya. O mere atümàtụ ka agbagħara onye ọ bụla mmehie ya. Mgbe mmehie pūru, iħun’anya nke Chineke naenyeri mmadụ aka ċidị mma.

Chineke mere uwe nke akpukpö anu wee kpuchie Adam na Iv. Awusirị qbara mgbe egburu anu niile ahụ inweta ihe agaeji kpuchie Adam na Iv, ndị mmehie mbụ.

Inye Chineke Onyinye

Site na mgbe ahụ gaa n’iru, mmadụ nwere mmetuata nke mkpà Chineke dị nye ha. Abel, nwanwoke nke Adam na Iv, wetaara Chineke onyinye, nke anaara nkeoma (Jenesis 4:4). Noa, nwoke ahụ onye wuru Ugbö ewee napuṭa ya n’ijummiri, wuuru Chineke ebe īchħajja (Jenesis 8:20). Abraham, nna nke ndị kwereekwe, na Jekob, onye ụmụ ya ndikom ghorø ndiisi nke ebo irinaabu (12) nke Ụmụ Israel, wuru ebe īchħajja dị icheiche nye Jehova (Jenesis 12:7; 35:3).

Iwu

Chineke nyere Moses Iwu ahụ n’Ugwu Sainai ka o nye Ụmụ Israel. Otù akukụ nke ihe ahụ enyere n’Iwu ka amaara dika Iwu Iri (Opupu 20:3-17). Iwu ahụ mere ka ha mara ihe ziriezi na ihe náezighiezi. Mgbe Ụmụ Israel mehiere, ha naewetara Chineke ihe īchħajja, dika Iwu si dị, Chineke ewee gbaghara mmehie ha. Ọtụtụ mmadụ rubereisi nye Iwu ahụ wee biendu tørø Chineke ezi ụtọ.

Ka oge naaga, ụfodụ mmadụ elezighjanya banyere īchħurø Chineke ajà. Emesja enwee ndịozọ bù ndị gbanwre Iwu ahụ. Oge dī mgbe adoqro Ụmụ Israel n’agħha ha apughị kwa ifċċofufè nime Ūlqukwu Chineke dika Chineke tuziwortho aka. Ọ dī mgbe Ūlqukwu Chineke nádighi nke uboħi ha, n’ihı na ndiżirop ebibiwo ya. Ma Iwu na īchħajja niile ahụ naatụ Jisqas aka, onye gaabia, Otù onye pūru igħbanwe obi ka mmadụ wee dī mma.

Jisqas

Mgbe oge ruru, Jisqas bijara biri n’uwa. Akporo aha Ya “JISQS” n’ihı na Q gaazopuṭa ụmummadu site ná mmehie niile ha (Matiu 1:21). O wee malite ikwusa na ikuzzi ihe. O bibighi Iwu ahụ na ɔzizí niile nke ndjamumha kama Q bijara imezu ha (Matiu 5:17). Mgbe Jisqas bijara, idebe Iwu náánị ezughijkwa. Jisqas wetara ụzq ka mma -- ọgbugbandu ka mma nke nwere mkwà ka mma (Ndi Hibru 8:6), ajà ka mma (Ndi Hibru 9:23), na olileanya ka mma (Ndi Hibru 7:19).

Mmadu naele iheanya naahú ma Chineke naele n'obi (I Samuel 16:7). Onye dere Abù Qma naagwa anyi na Chineke naeleanya n'obi, wee náekwu onye gaetozu okè ịba n'Eluigwe: "Onye nèje ije n'izu-okè, nke nálu kwa oлу ezi omume, nke nékwu kwa ezi-okwu n'obi-ya" (Abù Qma 15:2). Inwe "obu-aka abua némegh ihe oqo" náání ezughị kama onye ahụ aghaghị kwa inwe "obi di ọcha" (Abù Qma 23:3, 4). Ndị Juu bù ndị nke Chineke. Ibu onye Juu n'anụarụ ezughị kama onye bụ onye Juu nime mmuo -- nime obi na mkpurụobi -- o bughị nnqo náání irubeisi ná m kpurụokwu nke Iwu (Ndi Rom 2:28, 29). Nwaokoro ṽgaranya ahụ náachịachị jụrụ Jisós ihe o kwesirị ime ka o keta ndụ ebighiebi. O debezuwo iwu ma o nwere mmetuña na ọ dì ihe dì m kpà ime karia nke ahụ. Jisós sịri na otù ihe fodukwara ya ime. Nwaokoro ṽgaranya ahụ náachịachị hụrụ àkụ ya n'anya karịa Chineke, o wee laa ná nwuta (Luk 18:23).

N'ihi na Q bụ Okpara Chineke, Jisós birindu náenweghi mmehie. Jisós bụ ihenlereanya nye anyi. Q bụ atùmààtụ na oçhichọ Ya ka anyi biendu dì mma, ndụ nke mmehie náadighị. Chineke chọro ka ndị Ya dì nsø (I Pita 1:6). Q bughị náání na Jisós bürü anyi ihenlereanya, kama Q nwurụonwu n'ihi anyi. O nyere ndụ Ya wusikwa Qbara Ya ka O wee gbapta anyi. Q bụ Nwaatụrụ nke àjá anyi (Lee Iheomhụ 367). Q nwurụ náání otù ugbò, "Onye ezi omume n'ihi ndi ajọ omume, ka Q we kuru ayi biakute Chineke" (I Pita 3:18).

Q Dịghị Onye Eziomume Dị

Otutu mmadu agbalịwo ibindu dì mma ma ha apughị ime nke a maqbughị na ha nwere Jisós n'obi ha, ha apughị ibindu gaato Chineke ezi ụtọ. Anyi naagụ na Baibul na "o digh onye bu onye ezi omume, o digh otù onye ma-oli." Nke ahụ pütara na mmadu dika esi mọ ya, n'ídímmma nke onweya náenweghi eziomume nke Kraist, abughị onye eziomume. Q dīghị onye bụ onye eziomume tūpu azoputa ya. Ibu onye eziomume bụ emeghi ihe náezighiezi, enweghi amamikpe, na enweghi mmehie. Náání Qbara Jisós pürü iweputu ihe niile ahụ náadighị Chineke mma. "Aha oqo di iche adigh kwa n'okpuru elu-igwe, nke enyeworo n'etiti madu, nke anaghagh izoputa ayi nime ya" (Olu Ndi-ozzi 4:12).

Nnaukwu Náezighị ezi

Q dì ụfodụ mmadu náadighị agbalị idímmma. Ekwensu bụ nna ha ukwu ha naeme kwa ihe ọ sị ha mee. Ha naamatata na ha naeme ihe náezighiezi. Ha naenwe amamikpe nke akonauche. Otutu mgbe ihere naeme ha. Q dì m kpà ka ha gbanwe nnaukwu. Q dì m kpà ka ha chègharja site ná mmehie wee rịo Jisós ka Q bia biri n'obi ha. Q bürü na ha kwere Baibul rubekwara Jisós isi, Q gaagbaghara ihe oqo niile wee nyere ha aka ibindu ziriezi.

Uwe Emerụrememeru

Obuná asị na mmadu naagbalị ibindu ziriezi náenweghi Jisós, o doroanya na ọ gaghi eme nkeoma. Aisaia bù Onyeamuma sịri, "Dika uwe emeruru emeru, otù a ka ezi omume nile ayi di" (Aisaia 64:6), nke náabughị ihe dímmma ile anya.

Jisós kwuruokwu banyere ndị náatukwasị onwe ha na eziomume nke onweha obi. O kwuru banyere ndíkom abụ jere n'Ulukwu ikpeekpere. Otù bụ onye Farisii (onye okpukpér) onye kpereekpere nye onweya wee náaguputa ezi ihe niile o mere. Nwoke nke oqo, onye ọnaṣtu, nabatarra na ya bụ onye mmehie wee rịo ebere. O wedara onweya n'iru Chineke mata kwa na ihe dì ya m kpà karịrị eziomume nke onweya. "Nwoke a ridara n'ulo-ya buru onye aguworo n'onye ezi omume kari ibe-ya" (Luk 18:14).

Aisaia kwukwara sị, "Ayi nile kpafuru dikà ịgwè aturu: ayi chere iru, onye ọ bulu n'uzo nke aka ya" (Aisaia 53:6). Mmadu ịchọ nnqo ụzọ nke aka ya bụ iju ụzọ nke Chineke. Irapụ ịtukwasị Chineke obi na irapụ ịdabere Ya naeme ka mmadu nwee amamikpér n'iru Chineke. Mmadu pürü ibindu n'uzo nke ọ chere na ọ dì mma ma nke ahụ agaghị edeba aha ya n'Akwukwó nke Ndụ. Pöl Onyeozu, tūpu o chègharja, birindu siriike. O ji obi ya niile náekpe wee chee na ya naeme ihe ziriezi. Otù ụboghị óké ihé nwukwasiri ya Chineke wee gwa ya okwu site n'Eluigwe na ọ naakpagbu Onyenweanyi. Pöl jikeere ime ihe Chineke chọro ka o mee. O wezugara ụzọ nke ya na ncheputa ya; o wee kpee ekpere (Olu Ndi-ozzi 9:11). Mgbanwe batara nime obi na ndụ ya. Site n'oge ahụ gaa n'iru, Pöl birindu dì iche -- o rubere Chineke isi.

Obi Nkume

Chineke chọro ka anyi nye ya obi anyi. Mgbe ahụ omume anyi gaadị mma bürü kwa nke Q naanara nkeoma. Ezikiel Onyeamuma kowara onye anaazopubeghi dika onye nwere "obi nkume" (Ezikiel 11:19). Chineke chọro ịgbanwe nke ahụ ka ọ bürü obi anụarụ. Onyenweanyi sịri, "M'gènye kwa ha obi imaram, na Mu onwem bu JEHOVA" (Jeremaia 24:7).

Obi Agbanweworo

Q bürü na azoputabeghi gi, rịo Chineke ka Q gbaghara gi mmehie niile gi, gbanwee kwa obi gi. Rubere Chineke isi, kwere ná m kwà ya niile, nwee kwa okwukwe na Jisós. Anyi pürü ibu ndị eziomume bie kwa

ndụ eziomume kwa ụbọchị ka anyị naenwe okwukwe na Jisọs. Gụọ Baịbụl kpee kwa ekpere kwa ụbọchị tupu i jee ụlọakwụkwo, ọlu, maqbụ ebe i naegwùegwù. Jisọs bụ ihe niile dị anyị mkpà. N'ebe anyị nọ Jisọs bụ “amam-ihe. ... ezi omume, na ido-nsọ kwa, na ngbaputa” (I Ndi Kɔrint 1:30).

AJUJU DỊ ICHEICHE

- 1 Gịnị ka ịbụ onye eziomume pütara?
- 2 Òlee otú mmadụ pürü isi biendụ eziomume?
- 3 Gịnị mere mmadụ ji kwasị ibindụ eziomume?
- 4 Ónye bụ eziomume anyị?
- 5 Òlee otú eziomume nke mmadụ dị n'anya Chineke?
- 6 Ónye pürü igbanwe obi?
- 7 Òlee ụdị obi anyị kwesịri inwe ka anyị wee baa n'Eluigwe?
- 8 Òlee ụdị aka anyị kwesịri inwe ka anyị wee baa n'Eluigwe?
- 9 Òlee otú mmadụ pürü isi nweta nzopụta?
- 10 Gịnị ka anyị pürü ime ụbọchị ọ bụla ka anyị wee náenwe mmeri?